

İŞVERENLER, ÇALIŞANLARININ SAĞLIK MUAYENESİNİ HANGİ ARALIKLARLA YAPTIRMAK ZORUNDADIR?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "sağlık gözetimi" başlıklı 15'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde aşağıdaki düzenlemeye yer verilmiştir.

" İşveren; aşağıdaki hallerde çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır:

- 1) İşe girişlerinde.*
- 2) İş değişikliğinde.*
- 3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde.*
- 4) İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla."*

Bu maddenin düzenlenmesinin en önemli amacı, çalışanların ruhsal ve bedensel olarak sağlıklarını koruyacak ve devamını sağlayacak nitelikte iş ve işyeri seçiminin ön planda tutulması gerekliliğini ortaya koymaktır.

Sağlık gözetimi, her ne kadar meslek hastalıklarının önlenmesi gibi bir görev yüklense de iş kazalarının azaltılmasıyla da doğrudan bağlantılıdır. Çalışanların sağlık gözetimi ile fiziksel yetersizlikleri ve sağlık sorunlarının saptanarak, bu durumlarına uygun işe atanmasıyla iş kazaları ve meslek hastalığının oluşmasının önüne geçilebilecektir.

Örneğin: periyodik sağlık kontrolleri sonucunda hipertansiyonu olduğu belirlenen bir çalışanın inşaat iskelelerinde olduğu gibi yüksekte çalışmasına müsaade edilmemelidir. Madde metninde işe girişlerde alınacak olan sağlık raporlarının kimlerden alınabileceğine de açıklık getirilmiştir.

Maddede düzenlenen sağlık gözetimi, çalışanlar açısından yaptıkları işlerin olumsuz etkilerinin tespiti ve bu etkilerin bertaraf edilmesi açısından son derece önemlidir. Çalışanların işe başlarken ve devamı süresince işyeri hekiminin sağlık gözetimi altında bulunması, sağlık ve

güvenlik endişesinden uzak çalışmasını sağlamaya yönelik bir ortamın oluşturulmasında en önemli adımlardan biridir.

Nitekim bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de yapılan düzenlemelerde işyeri hekiminin esas görevi, koruyucu sağlık hizmetleri olarak tanımlanmaktadır. Sağlık gözetiminin yararlı olabilmesi için işyeri hekimi çalışanların günün önemli bir bölümünü geçirdikleri çalışma ortamının özelliklerini de iyi bilmelidir.

Bu nedenle işe girerken, iş değişikliği ya da yeniden işe dönüşlerde sağlık muayenelerinin yapılması ve bu muayeneler neticesinde çalışanın yapacağı veya daha önce yaptığı işlerin sağlığına olumsuz etkileri konusunda çalışma ortamını iyi bilen işyeri hekimlerinin karar vermesine ilişkin düzenlemeye yer verilmiştir.

Düzenlemelere bakılacak olursa, Sağlık muayenelerinin işe giriş öncesinde ve her durumda iş değişikliğinde yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Yapılacak sağlık muayeneleri çalışanın bünyesinin başlangıçta yapacağı işe uygunluğuna ve iş değişikliğinde de sağlık durumunun yeni yapacağı işe uygun olup olmadığını ortaya koymalı, şayet uygunluk yoksa o işe başlatılmamalı veya iş değişikliği yapılmamalıdır. Kanunda sağlık raporunun hangi aralıklarda alınacağı belirtilmemiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nin "Sağlık Gözetimi" başlıklı 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre; işveren, işçilerin işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerine uygun olarak sağlık gözetimine tabi tutmakla yükümlüdür. İşçilerin işe girişlerinde sağlık durumlarının yapacakları işe uygun olduğunu belirten sağlık raporu alınır. Yapılan işin özelliğine göre, işin devamı süresince sağlık muayeneleri düzenli aralıklarla yapılır.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin "İşyeri hekimlerinin görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendinin (3) numaralı alt bendinde yapılan düzenlemeye göre; çalışanın kişisel özellikleri, işyerinin tehlike sınıfı ve işin niteliği öncelikli olarak göz önünde bulundurularak uluslararası standartlar ile işyerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçları doğrultusunda; az tehlikeli sınıftaki işlerde en geç beş yılda bir, tehlikeli sınıftaki işlerde en geç üç yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki işlerde en geç yılda bir, özel politika gerektiren grupta yer alanlardan çocuk, genç ve gebe çalışanlar için en geç altı ayda bir defa olmak

üzere periyodik muayene tekrarlanır. Ancak işyeri hekiminin gerek görmesi halinde bu süreler kısaltılır.

Sonuç olarak, işverenler çalışanlarının periyodik sağlık muayenelerini işyerlerinin az, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta olup olmadıklarına göre sırasıyla en geç 5 yılda bir, en geç 3 yılda bir, 1 yılda bir yaptırmak zorundadır. Aksi takdirde, çalışanların sağlık gözetimine tabi tutulmalarının ve sağlık muayenelerinin yapılmasının sağlanmaması nedeniyle sağlık gözetimine tabi tutulmayan her çalışan için işverenlere 2023 yılı hadlerine göre 7.755 TL idari para cezası uygulanır.

Saygılarımızla

Vizyon Grubu